

ИХЭРМӨРӨН-АУДИТ ХХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

**Хөвсгөл аймгийн Бүрэнтогтох сумын эрүүл мэндийн төвийн
2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
аудитын тайлан**

Аудитын код: ХӨА-2025/041 /НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Мөрөн сум

2025 он

Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Аудитор: Г.Ичинхорлоо

Утас:88688168 Цахим хаяг: ichinkhorloog@audit.gov.mn

Ихэрмөрөн-Аудит ХХК-ийн захирал Б.Мядагмаа

Утас:99389208 Цахим хаяг: b_myadagmaaa@yahoo.com

Аудитор Г.Сувд

Утас: 88115129 Цахим хаяг: g.suvd2018@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2025.02.25 № 1/174
танай _____ -ны № _____ -т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН БҮРЭНТОГТОХ
СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
ДАРГА Г.НЯМДАЛАЙ ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Бүрэнтогтох сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Бүрэнтогтох сумын эрүүл мэндийн төв нь тайлант онд Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 1,080,184.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг авахаас гүйцэтгэлээр 866154,6 мянган төгрөгийг санхүүжилтийг авч, үлдэгдэл 214,029.4 мянган төгрөгийг авлагаар бүртгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Аудитаар нийт 34,187.7 мянган төгрөгийн 9 алдаа, зөрчлийг илрүүлснээс мянган 23,510.0 мянган төгрөгийн 1 алдааг залруулж, 6,283.4 мянган төгрөгийн 7 зөрчилд зөвлөмж өгч, 4,396.2 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон.

Бусад асуудлын хэсэг

Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газраас Бүрэнтогтох сумын эрүүл мэндийн төвтэй байгуулсан анхан шатны тусламж үйлчилгээг худалдан авах 2024 оны гэрээний биелэлтийг 84,6 хувьтай дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>256,682,945.10</u>	<u>364,966,044.20</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	89,161,160.92	22,500,859.95
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	89,161,160.92	22,500,859.95
3121	Төгрөг	89,161,160.92	22,500,859.95
31211	Төрийн сангийн харилцах	89,161,160.92	22,500,859.95
33	АВЛАГА	21,959,886.00	214,029,435.87
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	21,959,886.00	214,029,435.87
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	145,561,898.18	128,435,748.38
351	Түүхий эд материал	31,330,781.94	28,669,236.55
35130	Эм боох материал	31,330,781.94	28,669,236.55
354	Хангамжийн материал	112,659,691.24	98,088,086.83
35410	Бичиг хэргийн материал	2,537,350.00	2,505,730.00
35420	Аж ахуйн материал	58,310,184.72	41,277,344.02
35450	Барилгын засварын материал	7,158,355.00	6,105,000.00
35460	Хүнсний материал	3,812,423.00	3,418,535.00
35470	Бусад хангамжийн материал	40,841,378.52	44,781,477.81
35600	Мал амьтад	1,571,425.00	1,678,425.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,472,047,269.58</u>	<u>1,494,851,826.19</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,472,047,269.58	1,494,851,826.19
392	Биет хөрөнгө	1,436,157,269.58	1,458,961,826.19
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,676,051,915.00	1,676,051,915.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-388,717,007.32	-454,258,996.96
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	87,250,896.55	83,684,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-60,589,063.20	-65,969,499.97
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	147,826,605.88	266,067,155.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-54,748,214.38	-74,378,730.72
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	39,210,429.56	39,364,712.56
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-16,217,480.56	-16,914,805.85
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	14,753,867.00	14,753,867.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-8,664,678.95	-9,437,789.87
393	Биет бус хөрөнгө	35,890,000.00	35,890,000.00
39301	Програм хангамж	550,000.00	550,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-550,000.00	-550,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	35,890,000.00	35,890,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,728,730,214.68</u>	<u>1,859,817,870.39</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>67,000.00</u>	<u>00.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	67,000.00	00.00
413	Өглөг	67,000.00	00.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	67,000.00	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,728,663,214.68</u>	<u>1,859,817,870.39</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,728,663,214.68	1,859,817,870.39

511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	212,702,788.00	212,702,788.00
51101	Өмч: - төрийн	212,702,788.00	212,702,788.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,398,710,526.36	1,529,865,182.07
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,398,710,526.36	1,398,710,526.36
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	131,154,655.71
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	117,249,900.32	117,249,900.32
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,728,730,214.68	1,859,817,870.39

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	303,730,857.00	1,324,764,420.76
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	6,606,749.23	187,853,991.95
120	Нийтлэг татварын бус орлого	6,606,749.23	187,853,991.95
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	00.00	37,181,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	37,181,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө		128,650,060.0
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материал	6,606,749.23	22,022,931.95
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	297,124,107.77	1,136,910,428.81
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	24,602,600.00	78,686,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	24,602,600.00	78,686,300.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	272,521,507.77	1,058,224,128.81
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	272,521,507.77	1,058,224,128.81
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	350,168,072.78	1,193,319,565.17
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	350,168,072.78	1,193,319,565.17
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	350,168,072.78	1,132,663,508.20
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	191,257,642.00	701,623,341.01
210101	Үндсэн цалин	109,935,090.00	368,776,113.01
210102	Нэмэгдэл	51,709,120.00	255,050,268.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,484,000.00	18,271,600.00
210104	Урамшуулал	27,129,432.00	59,525,360.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	23,813,885.00	89,697,755.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	16,290,924.62	61,396,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,912,576.42	6,885,000.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,530,061.17	3,317,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	370,938.02	3,317,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,709,384.77	14,781,655.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,102,599.29	49,676,243.03
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,486,182.29	3,860,806.23
210302	Түлш, халаалт	21,416,417.00	45,269,199.80
210303	Цэвэр, бохир ус	200,000.00	546,237.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	19,119,427.40	67,655,210.79
210401	Бичиг хэрэг	1,188,000.00	3,159,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10,855,170.00	17,024,850.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,320,000.00	2,640,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,260,577.40	13,592,993.00
210408	Бараа материал акалсны зардал	00.00	31,238,017.79
2105	Нормативт зардал	37,671,215.49	87,901,539.86
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	30,514,912.49	75,326,971.46
210502	Хоол, хүнс	7,156,303.00	12,574,568.40
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,340,100.00	14,600,443.00
210604	Урсгал засвар	1,340,100.00	14,600,443.00
2107	Томилолт, зочны зардал	482,000.00	3,499,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	482,000.00	3,499,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,597,600.00	3,349,442.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	842,600.00	1,095,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	450,000.00	1,152,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	250,000.00	133,950.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	00.00	176,474.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	55,000.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	165,658.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	00.00	571,360.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,783,603.60	114,660,033.51
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,246,780.00	6,478,525.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	50,536,823.60	108,181,508.51
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	00.00	60,656,056.97
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	00.00	37,146,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	37,146,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	23,510,056.97
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	23,510,056.97
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-46,437,215.78	131,444,855.59
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	00.00	290,199.88
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	00.00	290,199.88
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	00.00	-290,199.88
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-46,437,215.78	131,154,655.71

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	721,588,551.38	982,021,878.94
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	00.00	37,181,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	00.00	37,181,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	00.00	37,181,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	37,181,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	721,588,551.38	944,840,878.94
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	50,000.00	

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	00.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	43,443,300.00	78,686,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	43,443,300.00	78,686,300.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	678,095,251.38	866,154,578.94
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	678,095,251.38	866,154,578.94
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	687,794,400.00	1,046,055,974.91
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	687,794,400.00	1,046,055,974.91
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	687,794,400.00	985,399,917.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	471,461,826.00	701,690,341.01
210101	Үндсэн цалин	302,431,336.00	368,776,113.01
210102	Нэмэгдэл	106,620,022.00	255,117,268.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,293,000.00	18,271,600.00
210104	Урамшуулал	57,117,468.00	59,525,360.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	67,993,739.00	89,697,755.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	46,030,139.00	61,396,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,465,900.00	6,885,000.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,392,600.00	3,317,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,073,300.00	3,317,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,031,800.00	14,781,655.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	41,759,700.00	49,676,243.03
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,189,704.67	3,860,806.23
210302	Түлш, халаалт	38,209,217.00	45,269,199.80
210303	Цэвэр, бохир ус	360,778.33	546,237.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,394,644.00	32,616,888.00
210401	Бичиг хэрэг	2,297,500.00	3,128,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,342,164.00	17,024,850.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,272,950.00	2,640,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,469,150.00	9,823,738.00
2105	Нормативт зардал	52,085,554.00	81,542,305.90
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	42,662,542.00	65,121,625.50
210502	Хоол, хүнс	9,423,012.00	11,980,680.40
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	4,440,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,767,200.00	14,147,088.00
210602	Тавилга	00.00	600,000.00
210604	Урсгал засвар	6,205,200.00	13,547,088.00
2107	Томилолт, зочны зардал	900,000.00	3,499,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	900,000.00	3,499,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,931,227.00	6,304,272.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,850,240.00	3,495,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,602,000.00	1,152,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	250,000.00	133,950.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	109,474.00	176,474.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	55,000.00
210807	Газрын төлбөр	166,593.00	165,658.00

210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	897,920.00	1,126,190.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,500,510.00	6,225,525.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,500,510.00	6,225,525.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	00.00	60,656,056.97
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	00.00	37,146,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	37,146,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	23,510,056.97
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	23,510,056.97
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	33,794,151.38	-64,034,095.97
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	3,000,000.00	2,626,205.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	3,000,000.00	2,626,205.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	3,000,000.00	2,626,205.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	3,000,000.00	2,626,205.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-3,000,000.00	-2,626,205.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	30,794,151.38	-66,660,300.97
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	58,367,009.54	89,161,160.92
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	89,161,160.92	22,500,859.95

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	212,702,788.00	119,858,516.26	1,475,869,165.48	1,808,430,469.74
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	212,702,788.00	119,858,516.26	1,475,869,165.48	1,808,430,469.74
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-32,042,364.65	-32,042,364.65
C08	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	212,702,788.00	117,249,900.32	1,398,710,526.36	1,728,663,214.68
D01	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	212,702,788.00	117,249,900.32	1,398,710,526.36	1,728,663,214.68
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	212,702,788.00	117,249,900.32	1,398,710,526.36	1,728,663,214.68
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	131,154,655.71	131,154,655.71
D09	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	212,702,788.00	117,249,900.32	1,529,865,182.07	1,859,817,870.39

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	Өөрчлөлт	Хувь
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,120,391,500.00	969,995,879.91	150,395,620.09	86.58

3	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,120,391,500.00	969,995,879.91	150,395,620.09	86.58
4	Бараа, үйлчилгээний зардал	1,040,391,500.00	932,849,879.91	107,541,620.09	89.66
5	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	773,725,100.00	701,690,341.01	72,034,758.99	90.69
6	Үндсэн цалин	429,140,100.00	368,776,113.01	60,363,986.99	85.93
7	Нэмэгдэл	275,037,800.00	255,117,268.00	19,920,532.00	92.76
8	Унаа, болон бусад нөхөн олговор	9,600,000.00	18,271,600.00	(8,671,600.00)	190.33
9	Урамшуулал	59,947,200.00	59,525,360.00	421,840.00	99.30
11	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	92,549,600.00	89,697,755.00	2,851,845.00	96.92
12	Тэтгэврийн даатгал	61,600,600.00	61,396,300.00	204,300.00	99.67
13	Тэтгэмжийн даатгал	7,737,300.00	6,885,000.00	852,300.00	88.98
14	ҮОМШӨ ний даатгал	3,868,600.00	3,317,400.00	551,200.00	85.75
15	Ажилгүйдлийн даатгал	3,868,600.00	3,317,400.00	551,200.00	85.75
16	Эрүүл мэндийн даатгал	15,474,500.00	14,781,655.00	692,845.00	95.52
22	Хангамж, бараа материалын зардал	41,834,200.00	32,616,888.00	9,217,312.00	77.97
23	Бичиг хэрэг	4,893,700.00	3,128,300.00	1,765,400.00	63.93
24	Тээвэр (шатахуун)	24,470,500.00	17,024,850.00	7,445,650.00	69.57
25	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	2,640,000.00	2,640,000.00	-	100.00
28	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	9,830,000.00	9,823,738.00	6,262.00	99.94
30	Нормативт зардал	88,479,300.00	81,542,305.90	6,936,994.10	92.16
31	Эм бэлдмэл, эмнэлэгийн хэрэгсэл	70,152,100.00	65,121,625.50	5,030,474.50	92.83
32	Хоол, хүнс	13,827,000.00	11,980,680.40	1,846,319.60	86.65
33	Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	4,500,200.00	4,440,000.00	60,200.00	98.66
34	Эд хогшил худалдан авах	18,792,900.00	11,273,293.00	7,519,607.00	59.99
35	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,166,600.00	-	7,166,600.00	-
36	Тавилга	3,333,600.00	3,226,205.00	107,395.00	96.78
37	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	111,100.00	-	111,100.00	-
38	Урсгал засвар	8,181,600.00	8,047,088.00	134,512.00	98.36
39	Томилолт, зочны зардал	3,500,000.00	3,499,500.00	500.00	99.99
41	Дотоод албан томилолт	3,500,000.00	3,499,500.00	500.00	99.99
43	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	8,991,400.00	6,304,272.00	2,687,128.00	70.11
44	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,458,600.00	3,495,000.00	963,600.00	78.39
45	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	1,550,000.00	1,152,000.00	398,000.00	74.32
46	Даатгалын үйлчилгээ	250,000.00	133,950.00	116,050.00	53.58
47	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250,400.00	176,474.00	73,926.00	70.48
48	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	78,400.00	55,000.00	23,400.00	70.15
50	Газрын төлбөр	250,000.00	165,658.00	84,342.00	66.26
52	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	2,154,000.00	1,126,190.00	1,027,810.00	52.28

54	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,519,000.00	6,225,525.00	6,293,475.00	49.73
66	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	80,000,000.00	37,146,000.00	42,854,000.00	46.43
70	Бусад урсгал шилжүүлэг	80,000,000.00	37,146,000.00	42,854,000.00	46.43
77	Хөдөө ОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмж	80,000,000.00	37,146,000.00	42,854,000.00	46.43
97	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,120,391,500.00	903,335,578.94	217,055,921.06	80.63
106	НД-ЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,040,391,500.00	866,154,578.94	174,236,921.06	83.25
108	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	1,040,391,500.00	866,154,578.94	174,236,921.06	83.25
110	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	80,000,000.00	37,181,000.00	42,819,000.00	46.48
112	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	80,000,000.00	37,181,000.00	42,819,000.00	46.48
127	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	89,161,160.92		-
128	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	22,500,859.95		-

Орон нутгийн төсвийн гүйцэтгэл:

ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	өөрчлөлт	Хувь
I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	78,686,300.00	55,176,243.03	23,510,056.97	70.12
УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	78,686,300.00	55,176,243.03	23,510,056.97	70.12
Бараа, үйлчилгээний зардал	78,686,300.00	55,176,243.03	23,510,056.97	70.12
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	73,186,300.00	49,676,243.03	23,510,056.97	67.88
Гэрэл цахилгаан	5,850,000.00	3,860,806.23	1,989,193.77	66.00
Түлш, халаалт	65,636,300.00	45,269,199.80	20,367,100.20	68.97
Цэвэр, бохир ус	1,700,000.00	546,237.00	1,153,763.00	32.13
Эд хогшил худалдан авах	5,500,000.00	5,500,000.00	-	100.00
Урсгал засвар	5,500,000.00	5,500,000.00	-	100.00
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	78,686,300.00	55,176,243.03	23,510,056.97	70.12
ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	78,686,300.00	55,176,243.03	23,510,056.97	70.12
Орон нутгийн төсвөөс	78,686,300.00	55,176,243.03	23,510,056.97	70.12
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	0.00	(0.00)	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	0.00	(0.00)	-

Гурав. Аудитын илрүүлэлт: /Илрүүлсэн буруу илэрхийллийн товч утга, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал /хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал, залруулсан алдаа, төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж//

АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 34,187,7 мянган төгрөгийн 9 алдаа, зөрчлийг илрүүлснээс мянган 23,510,0 мянган төгрөгийн 1 алдааг залруулж, 6,283.4 мянган төгрөгийн 7 зөрчилд зөвлөмж өгч, 4,396.2 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон.

Материаллаг хэмжээний зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшин 13,240.0 мянган төгрөгөөс 8843,8 мянган төгрөгөөр бага тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өглөө.

5.1 Залруулсан алдаа

- Мөнгөн хөрөнгийн тайлан төрийн санд төвлөрүүлсэн 23,510.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнагдсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 заалт “*үнэн зөв байх;*” заалттай нийцэхгүй “*үнэлгээ ба хуваарилал*” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байх тул эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжих санхүүжилтийн дүнгээр бүртгүүлж залруулга хийсэн.

5.2 Төлбөрийн акт

Засгийн газрын 5 дугаар тогтоолоор Эрүүл мэндийн ажилтанд ажлын үр дүн, гүйцэтгэлийг үндэслэн олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг 4,326.3 мянган төгрөгөөр хэтрүүлэн олгосон зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Эрүүл мэндийн төвийн мөрдөж байгаа Хөвсгөл аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь гүйцэтгэлийн санхүүжилтэд шилжсэнтэй холбоотой болон бусад шинээр гарсан дүрэм, журамтай нийцэхгүй болсон нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2 “*Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана.*” заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинээр гарсан дүрэм, журамтай нийцүүлэн шинэчлэн боловсруулж, мөрдөх.

2. Шилэн дансны мэдээлэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт

Шилэн дансны www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 36 гүйлгээнээс хугацаандаа мэдээлсэн 6, хугацаа хоцроосон хоцроосон 30 гүйлгээ, зарлагын 13 гүйлгээнээс хугацаанд нь мэдээлсэн -4 , хугацаа хоцроосон -7, мэдээлээгүй- 1 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэр, тендерт шалгарсан болон шалгараагүй оролцогчийн талаарх мэдээллийг оруулаагүй нь “Шилэн дансны тухай” хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 “*тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх;*” заалт, 6 дугаар зүйлийн 6.4.5 “*цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр;*” 6.4.8 “*бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр;*” заалт болон “*нийцсэн бөгөөд зохистой байх*” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажиллах

3. Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант жилийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд бараа үйлчилгээний бусад зардал, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ, эмийн зардлыг оруулаагүй баталсан, төсвийн жилийн дундуур төсөвт орсон өөрчлөлтийг худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгаагүй байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 44.1 "Захиалагч батлагдсан төсөвт туссан төсөл, арга хэмжээ бүрээр худалдан авах ажиллагааг үр ашигтай төлөвлөж, батална.", 48 дугаар зүйлийн 48.2.1 "Худалдан авах ажиллагааг батлагдсан төсөвт багтаан хуульд заасан хугацаанд зохион байгуулах;" заалт, Сангийн сайдын 2023 оны А/250 тушаалаар батлагдсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам"-ын 2.11 "Захиалагч цахим системд нийтэлсэн төлөвлөгөөг мөрдөж ажиллах ба энэ журмын 2.12-т заасан үндэслэлээр батлагдсан төлөвлөгөөнд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийг холбогдох шийдвэр гарснаас хойш ажлын 10 өдөрт багтаан төлөвлөгөөнд өөрчлөлтийг тусган, батална. Хэрэв холбогдох дээд шатны байгууллага байгаа бол төлөвлөгөөний өөрчлөлтийг түүгээр батлуулахаар цахим системээр илгээж, өөрчлөлтийг баталгаажуулна." гэж заасантай нийцэхгүй, "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Тайлант оны төлөвлөгөөнд туссан төсөл, арга хэмжээ бүрээр худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, төсөвт өөрчлөлт орсон тухай бүрд нь худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд өөрчлөлтийг оруулж батлуулж байх.

4. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн санхүүжилтийн асуудал

Илрүүлэлт:

2024 онд сумын иргэдэд үзүүлсэн тусламж, үйлчилгээний санхүүжилт 1,076,721.2 мянган төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагаас нэхэмжилснээс 18,497.0 мянган төгрөг хасагдсан нь Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.6 "эрүүл мэндийн даатгалын сангаас төлүүлэх даатгуулагчийн төлбөрийн тайлан тооцоо, холбогдох баримт бичгийг үнэн зөв, цаг хугацаанд нь гаргаж эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагад ирүүлэх", Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны "Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай" 05 дугаар тогтоолын 3.1 "Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хяналт, санхүүжилт, төлбөр тооцооны программ, цахим системийг бодит цагийн горимд шилжүүлж..." гэсэн заалтуудтай тус тус нийцэхгүй "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хяналт, санхүүжилт, төлбөр тооцооны цахим системийн дотоод хяналтыг сайжруулж, хасагдалтын хэмжээг өмнөх оноос бууруулах.

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн ажилтны урамшууллын талаар

Илрүүлэлт:

Сумын Засаг даргын 2024 оны Б/13 дугаар захирамжаар эрүүл мэндийн төвийн даргад, Эрүүл мэндийн төвийн даргын 2024 оны Б/22 дугаар тушаалаар нярав, нягтлан бодогч нарт зөвхөн санхүүгийн тайлангийн аудитаар "Зөрчилгүй" дүгнэлт авсан гэсэн ганц шалгуураар олгосон нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 23.2 заалт, Сангийн сайдын 2012 оны 294 дүгээр тушаалаар баталсан журмын 5.1 заалтад заасан шалгуур үзүүлэлт, Төсвийн тухай хуулийн 40 дүгээр зүйлийн 40.4 заалтад заасан "Үр дүнгийн гэрээний биелэлт, хэрэгжилтийн явц байдалд үндэслэн...", Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3-р хавсралт "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 1.2.1 заалтад

“төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь харьяа байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, ажлын үр дүнг үндэслэн холбогдох гүйцэтгэлийн үнэлгээний журамд тодорхойлсон мөнгөн урамшуулал авах нөхцөлийг хангасан төсвийн төвлөрүүлэн захирагч болон төсвийн шууд захирагчид;” мөнгөн урамшуулал олгохоор заасантай нийцэхгүй, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн ажилтнуудад урамшуулал олгохдоо аудитын тайланд бичигдсэн болон бусад хяналтын байгууллагаас илрүүлсэн алдаа, зөрчил, өр, авлага, мэдээ, тайлангийн хугацаа, чанар зэрэг үзүүлэлтийг харгалзаж үзэх.

6. Ахмадын сангийн талаар

Илрүүлэлт:

Бүрэнтогтох сумын эрүүл мэндийн төв нь ахмадын сан байгуулаагүй байгаа нь Ахмадын настны тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.7 “Энэ хуулийн 14.6-д заасан арга хэмжээнд зориулан аж ахуйн нээж, байгууллага өөрийн төсөв, үйл ажиллагааны орлогоосоо төсвийн байгууллага тухайн жилийн төсөвт тусган цалингийн нийт сангийн гурав хүртэл хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгөөр “Ахмадын сан” байгуулах...” гэж заасантай нийцэхгүй, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагын цалингийн сангийн гурав хүртэл хувьтай тэнцэх хэмжээний хөрөнгөөр Ахмадын сан байгуулах хөрөнгийг төсөвт тусган хэрэгжүүлэх

7. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт

- Бараа материалын үлдэгдэлд бүтэн жилийн турш зарлагын хөдөлгөөн хийгдээгүй, өмнөх оноос шилжиж ирсэн 609,7 мянган төгрөгийн эмийн үлдэгдэл байгаа нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6 “нөөцлөх шаардлагатай бараа, материалыг үр ашиггүй удаан хадгалах, шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх;” заалтыг хэрэгжүүлээгүй, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж

Эмийн үлдэгдэл, хэрэгцээ шаардлагыг бодитоор тооцон эмийн захиалгыг өгч, материалын үлдэгдлийг эхэлж авснаа, эхэлж зарлагдах, эмийн хадгалалтын хугацаанд байнга хяналт хийж, холбогдох арга хэмжээг тухай бүр авч байх.

АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Мөнгөн хөрөнгийн тайлан төрийн санд төвлөрүүлсэн хөрөнгөөр дутуу тайлагнагдсан	1	23,510.0			1	23,510.0	1	23,510.0		

Дүн	1	23,510.0			1	23,510.0	1	23,510.0		
-----	---	----------	--	--	---	----------	---	----------	--	--

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Засгийн газрын 5 дугаар тогтоолоор Эрүүл мэндийн ажилтанд ажлын үр дүн, гүйцэтгэлийг үндэслэн олгох мөнгөн урамшлын хэмжээг хэтрүүлэн олгосон	1	4,396.2			1	4,396.2		
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинээр гарсан дүрэм, журамд нийцүүлэн шинэчлээгүй.	1	-					1	-
Нягтлан бодох бүртгэлийн ажилтнуудад урамшуулал олгохдоо холбогдох шалгуур үзүүлэлтүүдийг харгалзаж үзээгүй.	1	4057.0					1	4,057.0
Дүн	3	4,396.2			1	4,396.2	2	4,057.0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган

төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээлэх хугацаа хоцроосон, зарим мэдээллийг мэдээлээгүй	1	-				-	1	
Тайлант жилийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд төсвийн жилийн дундуур төсөвт орсон өөрчлөлтийг тусгаагүй байна.	1	-					1	-
Дотоод хяналтыг хангалттай хэрэгжүүлээгүйгээс ЭМДС-аас санхүүжилтээ үрэн авч чадаагүй	1						1	
Ахмадын санг байгууллагын төсөвт тусгаж батлуулаагүй байна.	1						1	-
Бараа материалын үлдэгдэлд өмнөх оны үлдэгдлээс зарцуулаагүй эм, тан, тариа, вакцины үлдэгдэлтэй	1	2,224.3					1	2,224.3

Дүн	5	2,224.3					1	2,224.3

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2025 оны 02 сарын 25 өдөр

№ 63/А227-0469/

Мөрөн сум

ХАА-2025/041/НА-УГА-ТЦЗ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Бүрэнтогтох сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант хугацаанд Бүрэнтогтох сумын Эрүүл мэндийн төвийн даргын 2024 оны Б/29 тушаалаар 16 албан хаагчдад 4,396,288 (дөрвөн сая гурван зуун ерэн зургаан мянга хоёр зуун наян найм) төгрөгийн урамшууллыг тогтоосон хувь хэмжээнээс хэтрүүлэн, давхардуулан олгосон байна.

Дээрх зөрчил нь Засгийн газрын 2019 оны 05 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 3.2 "Улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг эрүүл мэндийн ажилтны ажлын үр дүн, гүйцэтгэлийг үндэслэн үндсэн цалингийн 10-20 хувиар сар бүр тооцож, улирал тутам олгоно." гэж заасантай нийцэхгүй, "үнэлгээ ба хуваарилалт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн аудитын байгууллагын албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.3. "цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон" гэсэн заалтуудыг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Үндэслэлгүйгээр илүү тооцож олгосон урамшуулал 4,396,288 (дөрвөн сая гурван зуун ерэн зургаан мянга хоёр зуун наян найм) төгрөгийг ажиллагсдаас суутган тооцож, Хөвсгөл аймгийн төрийн санд байрших 100170000955 тоот /Хө. Бусад нэр заагдаагүй орлого/ дансанд төвлөрүүлэх;
2. Актын биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагын Fas.audit.mn цахим системд 2025 оны 09 дүгээр сарын 20 -ны өдрийн дотор нотлох баримтын хамт оруулж, баталгаажуулахыг Хөвсгөл аймгийн Бүрэнтогтох сумын Эрүүл мэндийн төвийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Нямдалай, нягтлан бодогч Ц.Рагчаа нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:
АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР
Г.ИЧИНХОРЛОО

6724020621

Хөвсгөл аймаг дахь төрийн аудитын газрын
2025 оны 02 дугаар сарын 25-ны өдрийн
63/АААТ0468/ХАА-2025/041/НТЗ-СГА-ТМБ
Төлбөрийн актын хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН ЖАГСААЛТ

/төгрөгөөр/

№	Овог	Нэр	Төлбөрийн дүн
1	Цэен-ойдов	Рагчаа	305,968.0
2	Дагвацамба	Лхаянбуу	251,680.0
3	Лхагважав	Цолмонтаяа	251,680.0
4	Ганболд	Эрдэнэцэцэг	277,472.0
5	Ганхуяг	Ганзам	264,368.0
6	Цэрэндорж	Даваасүрэн	277,472.0
7	Батбаатар	Уранчимэг	264,368.0
8	Ганбат	Мөнх-учрал	277,472.0
9	Гансүх	Баярмаа	291,200.0
10	Чулуун	Мэндбаяр	264,368.0
11	Галбаатар	Нямдалай	321,152.0
12	Энэбишбаатар	Баасанноров	264,368.0
13	Энхцогт	Ууганцэцэг	277,472.0
14	Сэсээр	Жамсранжав	264,368.0
15	Наранхүү	Энхжинмаа	291,200.0
16	Гомбосүрэн	Уранбайгаль	251,680.0
		ДҮН	4,396,288.0

Гурав. Аудитын илрүүлэлт: /Илрүүлсэн буруу илэрхийллийн товч утга, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал /хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал, залруулсан алдаа, төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж//

.....
 .....
 .....

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
									Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс		Зөвлөмж	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Дүн										
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил										
Дүн										
Нийт дүн										

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

